

OYUNCAKLARIN SON KULLANMA TARİHİ YOKTUR

Ayça KÖYCEKAŞ⁽¹⁾, Ayçin KÖYCEKAŞ⁽²⁾

^{1,2}Kalp Ankara Eğitim ve Gençlik Merkezi Derneği

ÖZET

AMAÇ

Oyuncak Kütüphanesi-Ankara, sosyoekonomik imkânları kısıtlı olan aileler ve oyuncakla tanışmamış çocuklar için bir yerel dayanışma projesidir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Kütüphane işleyişi; bağışlarla gelen oyuncakların gönüllüler tarafından kullanıma elverişli bir hale getirildikten sonra çocuklar tarafından ödünç alınarak kullanılmasıyla sağlanmaktadır. Oyuncak Kütüphanesinde çocuklar ve aileler için etkinlikler gerçekleştirilmektedir.

BULGULAR

1 Eylül 2012 tarihinde Kalp Ankara Gençlik Grubu tarafından kurulan, Sağlık Bakanlığı'nın destekleri ve Toplum Gönüllüleri-Ankara'nın paydaşlığında gerçekleştirilmiş olan Oyuncak Kütüphanesi-Ankara projesi Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Gençlik Girişimi Projesidir.

SONUÇ

Oyuncak Kütüphanesi-Ankara açıldığından itibaren yüzlerce çocuğa oyuncak sağlamıştır. Oyuncak Kütüphanesine ulaşamayan kurumlar Gezici Oyuncak Kütüphanesi Modeli ile ziyaret edilerek eğitim seti, kırtasiye malzemesi ve oyuncak yardımı yapmıştır. Kütüphanenin kayıtlı 450'den fazla üye ailesi bulunmaktadır. Aylık Faaliyet Programı çerçevesinde çocuklar ve ailelere yönelik etkinlikler düzenlenmektedir.

Anahtar kelimler: Oyun, Oyuncak, Oyuncak Kütüphanesi

GİRİŞ:

Çocuğun eğitiminin ve kişiliğinin gelişiminde oyun ve oyuncaklar beslenme ve uyku kadar önemlidir. Sevgiden sonra gelen en önemli ruhsal besin olan oyun ve oyuncaklar aracılığıyla çocuk yaşama ilgili önemli deneyimler kazanır. Çocuğun yaşamında gerekli olan davranış, bilgi ve beceriler oyun içinde kendiliğinden öğrenilir ve kişiliği onunla şekillenerek, yetenekleri ortaya çıkar. Oyun ve oyun materyalleri toplumun geleneksel kültürü ve birikiminde de çok önemli bir yer tutmaktadır. Bunların devam etmesi için farklı nesillere aktarılması önemlidir. Oyuncak kütüphanelerinin sağladığı oyun ortamları, bu değerlerin öğrenilmesine önem vererek bunları yaşatmakta ve nesillere aktarmakta da etkili olabilmektedir.

Gelişmiş ülkelerde çocuk başına düşen oyuncak harcaması ortalama: Japonya'da 400 dolar, Amerika'da 350 dolar, İngiltere'de 172 dolar civarındayken Türkiye'de 5-6 dolar civarındadır. Görüldüğü gibi Türkiye'de çocuklar için oyun ve oyuncaklara harcanan miktar eğitim materyallerinden yararlanma yönünden oldukça azdır. Bu nedenle, ülkemiz için erken dönemden itibaren çocuklara oyun ortamlarının yaratılması ve oyun materyallerinin sağlanmasında oyuncak kütüphaneleri alternatif bir yoldur.

Ünver'in (2005) Kastamonu il merkezinde yaşayan 0-2 yaşları arasında çocuğa sahip anne ve babaların çocukları için oyuncak satın alma durumlarını ve tercihlerini inceleyen araştırmasında, ailelerin oyuncakları market ve oyuncakçılardan aldıkları, yaşadıkları en büyük zorluk olarak da oyuncak çeşitliliğinin olmayışı ve fiyatların çok yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca, oyuncak seçerken diğer ailelerin fikirlerinden yararlandıkları, deneyimlerini birbirlerine aktardıkları görülmüştür. Buna ek olarak

ekonomik gelir ve eğitim seviyesi düşük ailelerin çok güvenli olmayan pazarlardan oyuncak aldığı ve bu oyuncakların silah ve savaş türü oyuncaklar olduğu saptanmıştır.

Çocuklar kendileri için gerekli olan oyuncaklardan ve bu malzemelerden gerektiği gibi yararlanabilmek için oyun ortamına ihtiyaç duymaktadırlar. Ebeveynlerin, çocuklarına oyun oynama imkânı vermesi, gerekli ortamları oluşturması, oyuncakların bulunduğu yere önem vermesi, çocuklarının gelişimlerini daha iyi tamamlamalarına imkân sağlayacaktır (Akt. Cinel, 2006; 11).

Cinel (2006) oyuncak satın alma durumuyla ilgili Ankara ilinde 770 ebeveynle yaptığı anket çalışması sonuçlarında üst ekonomik düzeydeki ailelerin çocukları alt ekonomik düzeydeki çocuklara oranla daha fazla oyuncuğa sahiptirler. Alt ve üst sosyoekonomik düzeyi birbirinden ayıran oyuncak sayısı 40'tır. Anne ve babaların eğitim düzeyleri arttıkça çocuğun sahip olduğu oyuncak sayısı da artmaktadır. Ayrıca düşük eğitim düzeyindeki anne babaların çocukları daha az eğitici oyuncaklara ve manipülatif oyuncaklara sahiptirler.

Üst sosyoekonomik düzeydeki anne babalar çocuklarına haftada bir ve ayda bir oyuncak satın alırken alt sosyoekonomik düzeydeki anne babalar altı ay ve üstü zamanda oyuncak satın almaktadırlar. Eğitim düzeyi düşük olan anne babalar çocuklarına genelde işporta ve pazardan oyuncak alırken eğitim düzeyi arttıkça oyuncakçı, alışveriş merkezi gibi yerlerden oyuncak almaktadırlar. Üst ekonomik düzeydeki anne babalar oyuncak satın alırken çocukların yaş, gelişim düzeyi ve ilgi isteğine, eğitici ve eğlendirici özelliğine uygun olmasına dikkat ederken, alt sosyoekonomik düzeydeki anne babalar oyuncuğun ekonomik, dayanıklı ve cinsiyetine uygun olmasına daha çok dikkat etmektedirler. Üst sosyoekonomik düzeydeki anne babalar çocuklarının oyuncaklarını daha çok satın alarak temin ederken alt sosyoekonomik düzeydeki anne babalar önceki çocuklarından, akraba, tanıdık-komşu çocuklarından kalmasıyla ve başkalarının satın alıp, hediye etmesiyle temin etmektedirler (Cinel, 2006; 221).

Çiçek'in (2010) tüketicilerin oyuncak satın alma davranışları üzerinde yaptığı araştırmaya göre; günümüzde alt sosyoekonomik düzeydeki aileler çocuklarına oyuncak alırken işlevinden çok uygun fiyatta olmasını ön planda tutulmaktadır. Çocuğun yeterli sayıda oyuncuğunun olamadığı düşüncesi, çocuğun var olan oyuncaktan sıkılmış olduğu düşünülmesi, ucuz oyuncak türlerinin çeşit sayısının fazla olması ve kolay ulaşılabileceği ve oyuncuğun çabuk deforme olacağından fazla para harcamak istememesi gibi nedenler ile ucuz oyuncuğa yönelim artmaktadır.

Tabak (2007) oyun alanları seçimi ile ilgili Ankara'da yaşayan 6-10 yaş arası 383 çocuk aileleriyle yaptığı araştırma sonucunda; alt sosyoekonomik düzeydeki aileler çocukların oyun oynadıkları sokakları güvensiz bulmuşlar, üst ekonomik düzeydeki ailelerde konut bahçelerini ve oyun parklarını güvenli bulmuşlardır. Oyun oynarken çocukların rahat ve özgür olamama sebeplerinin sonuçlarına bakıldığında konut bahçesindeki çocukların daha çok anne ve babalarının uyarılarından, sokakta oynayan çocukların daha çok trafikten, çocuk parkında oynayan çocukların ise daha çok yabancı insanlardan şikâyetçi oldukları bulunmuştur. Her sosyoekonomik düzeydeki ailelerde daha çok yeşil alanlı, daha çok ve değişik oyuncaklı oyun alanları istedikleri görülmekte ve ayrıca sokakta oynayan çocukların çoğunluğu, başka oyun alanı olmadığı için sokağı seçtiklerini belirtmişlerdir.

Oyuncak kütüphaneleri, çocukların gelişimine katkıda bulunmasının yanı sıra, küçük çocuklara ve ailelerine destek veren, danışmanlık yapan, oyunlarla ilgili bilgi veren, oyun materyalleri ve eğitimsel aktiviteler sunan ve çocukların gelişimine uygun materyalleri ve oyuncakları bulunduran kaynak merkezlerdir. Oyuncak kütüphaneleri genellikle ödünç oyuncak vermektedir.

Oyuncak kütüphanesinin önemi

Oyuncak kütüphanesinin önemi çocuklar için;

- Sosyalleşme ve grupta davranış becerilerinin artması,
- Çeşitli oyuncak ve oyun imkânlarının kolayca bulunabilmesi,
- Çocukların okula hazırlıkla ilgili deneyimlerine olumlu katkıda bulunması,

Aileler için;

- Oyunun önemini kavraması, oyuncakların nasıl kullanılacağına ilişkin fikir edinmesi,
- Anne-babanın çocuk gelişimi hakkında bilgi edinmesi,
- Ailelerin, çocukları için oyuncak seçmesi ve oyuncaklara değer vermenin gerekli olduğuna ilişkin bilgi edinmesi,
- Kütüphanede, çocukların evlerindeki mevcut oyuncak tipinden farklı oyuncakların bulunması,
- Çeşitli oyuncakların daha ucuza bulunabilmesi,
- İyi oyuncakların kolayca bulunabildiği bir yer olması,
- Halk kütüphanelerinin kullanımını arttırmaktır (Akt. Kamalaj, 2006:230- 231).

Kamalaj'a (2006) göre oyuncak kütüphanelerinin dünyadaki gelişimi incelendiğinde ilk oyuncak kütüphanesi 1935 yılında ABD'nin Los Angeles şehrinde kurulmuştur. Şu an halen 42'den fazla oyuncak kütüphanesi Los Angeles'ta hizmet vermektedir. İsveç'te 7 yaş altındaki engelli çocukları ve ailelerini desteklemek amacıyla 1963 yılında Avrupa'da ilk oyuncak kütüphanesi Lekotek adıyla açılmıştır. Sonrasında Asya ve Avrupa ülkelerinde oyuncak kütüphaneleri kurulmaya başlanmıştır. Günümüzde, Dünya'da 5500'den fazla oyuncak kütüphanesi olduğu bilinmektedir. Aşağıdaki tabloda oyuncak kütüphanelerinin ülkeler bazında açıldığı tarihler görülmektedir.

Tablo 1: Oyuncak kütüphanelerinin dünyadaki gelişimi.

Ülke Adı	Oyuncak Kütüphanesinin İlk Açıldığı Yıl
Amerika Birleşik Devletleri	1935
İsveç	1963
İngiltere	1967
Norveç	1969
Avustralya	1971
Hollanda	1973
İsviçre	1972
Kanada	1970
Hırvatistan	1976
Japonya	1981
Kore	1983
Nijerya	1986
Rusya	1992
Güney Afrika	1993
Hindistan	1993
İsrail	1994
Türkiye	1999

Tablo incelendiğinde Türkiye’de de oyuncak kütüphanesi temelleri 1999 yılında atılmıştır. Yakın tarihe bakıldığında Türkiye’de farklı illerde dönem dönem oyuncak kütüphanelerinin açıldığı görülmektedir. Belediyelerin ve Valiliklerin yaptığı yardımlarla 2010 yılında İzmir ve İstanbul’da, 2011 yılında Ordu, Bursa ve Adıyaman’da, 2012 yılında Eskişehir’de anaokulu ve halk kütüphaneleri bünyelerinde oyuncak kütüphanelerinin açıldığını bilinmektedir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Ekonomik ve sosyal imkanları kısıtlı çocukların kişisel gelişimlerine öncelik vererek fırsat eşitliği yaratmayı amaçlayan Oyuncak Kütüphanesi–Ankara projesi, Mehmet Anıl Erkara, Orhun Yağız, Aslınur Demir, Ayçin Köycekaş, Ayça Köycekaş ve Ayşe Bağırıcıoğlu’nun 2012 senesinin Eylül ayında bir araya gelerek oluşturdukları Kalp Ankara Gençlik Grubu sorumluluğunda başlamıştır. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü Eğitim Birim Sorumlusu ve aynı zamanda Proje Koçu Kader Kaya’nın İngiltere’deki oyuncak kütüphanelerini incelemesi ve İngiltere’den faaliyetlere katılan Proje Danışmanımız Meltem Mahmutović’in de desteği ile proje çalışmaları başlamıştır.

Ankara Oyuncak Kütüphanesi, Avrupa Birliği Hibesiyle hayata geçirilmiş bir sosyal sorumluluk ve yerel dayanışma projesidir. “Oyuncakların Son Kullanma Tarihi Yoktur!” sloganıyla hayata geçirilen Oyuncak Kütüphanesi sosyoekonomik imkânı kısıtlı aileler ve çocuklar için fırsat eşitliği yaratmayı hedeflemiştir.

Ankara’da faaliyet gösteren birçok kurum ve kuruluşun desteğiyle gerçekleştirilen projede, ekonomik ve sosyal imkânları kısıtlı çocukların oyun ve oyuncak kültürüyle tanıştırılması ve 0-12 yaş arası çocukların her çeşit oyuncakla buluşturulması hedeflenmiştir.

Okul Öncesi Öğretmenleri, animatörler, kişisel gelişim uzmanları ve tiyatro/drama öğretmenleri tarafından drama, tiyatro, resim, müzik, hikaye okuma ve animasyon gibi sosyal ve kültürel aktivitelere de ev sahipliği yapmıştır.

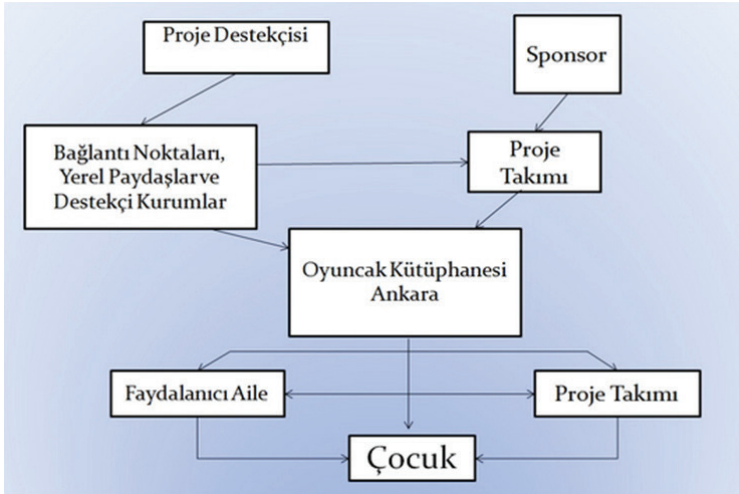
Oyuncak Kütüphanesi’nin hedefi ulaşabildiği her çocuğu oyuncak ile tanıştırmak ve çocuklara erken yaşta kütüphane mantığını aşılmasıdır. Oyuncak Kütüphanesi 01 Eylül 2012 tarihinden itibaren yüzlerce çocuğa oyuncak sağlamıştır. Buna ek olarak Oyuncak Kütüphanesi’ne ulaşamayan okul, kurum ve mahalleler Gezici Oyuncak Kütüphanesi Modeli ile ziyaret edilerek eğitim seti, kırtasiye malzemesi ve oyuncak yardımı yapılmıştır.

Oyuncak kütüphanesinde gönüllülük

Ankara Oyuncak Kütüphanesi’nin kendine özgü bir gönüllü politikası bulunmaktadır. Bu politika doğrultusunda Oyuncak Kütüphanesi, haftalık değerlendirme toplantıları, aylık gönüllü eğitimleri gibi toplantıları sistematik bir hale getirmiş, işin ciddiyetini benimsemiş bir kurum olarak her yaşta insana kapılarını açan bir toplum merkezi konumundadır.

Kütüphanenin işleyişi

Projenin temel işleyişi destekçilerin (birey, aile, şirket, kurum, kuruluş) bağışları ile gelen oyuncakların gönüllüler tarafından kullanıma elverişli bir hale getirildikten sonra hedef kitlemiz tarafından ödünç alınarak kullanılmasıyla sağlanmaktadır. Toplanan oyuncakların temizlenmesi, yaş gruplarına ayrılması ve listelenmesinin ardından oyuncaklar kütüphane raflarında yerini almaktadır.

Şekil 1: Oyuncak Kütüphanesi işleyiş şeması.

Üyelik ve oyuncak almak

Aileler kütüphaneye 5 TL karşılığında kayıt olduktan sonra çocuk başına en fazla 4 oyuncak alabilmektedir. Maddi durumu iyi olmayan ailelerden üyelik ücreti talep edilmez. Oyuncakların her birinin 1 TL depozito ücreti vardır. Oyuncaklar geri getirildiğinde bu ücret iade edilmektedir. Oyuncakların ücretsiz değişimine olanak sağlayan oyuncak kütüphanesinde gerçekleşen etkinlikler de ücretsizdir. Oyuncakların önerdiğimiz kullanım süresi 3 haftadır. Kütüphaneden alınan oyuncakların çocuklar tarafından sahiplenilmesi, kırılması veya kaybolması durumunda kütüphaneden tekrardan oyuncak alınabilmektedir.

BULGULAR

Ankara Oyuncak Kütüphanesi'nin kayıtlı 450'den fazla faydalanıcı ailesi bulunmaktadır. Aylık Faaliyet Programı çerçevesinde her Cumartesi ve Pazar çocuklar için farklı bir etkinlik gerçekleştirilirken bir taraftan da ebeveynlere yönelik eğitim ve seminerler düzenlenmektedir. Oyuncak Kütüphanesi'nde ayrıca üniversite temsilcileri, yabancı stajyerler, gönüllü anne-babalar da faaliyetlere destek olmaktadır.

Tablo 2: Oyuncak kütüphanesinde yapılan etkinlikler.

Origami Atölyesi	19 Ocak 2013
Pantomim Gösterisi	23 Mart 2013
Avrupa Bilim ve Eğlence Günü	27 Eylül 2013
Sokakta Yeni Yıl Etkinliği	21 Aralık 2013
AÜ Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı Hastanesi Ziyareti	29 Aralık 2013
Çocuklarla Yapılan Yılbaşı Kutlaması	31 Aralık 2013
Yalancı Maymun Tiyatro Gösterisi	19 Nisan 2014
Ankara Gönüllü Takımı Çocuk Şenliği	27 Nisan 2014
Ankara I. Oyun ve Oyuncak Festivali	31 Mayıs 2014
Etkileşimli Kitap Okuma Etkinliği	25 Ekim 2014
Çocuk Yetiştirmede Ailenin Rolü ve Sorumlulukları Semineri	8 Kasım 2014
Kek Süsleme ve Kitap Ayracı Yapma Etkinliği	9 Kasım 2014
Keçe Atölyesi	14 Kasım 2014
Origami Etkinliği	15 Kasım 2014
Çocuk Haklarımız Var Semineri	22 Kasım 2014
Çevremiz ve Bilim	29 Kasım 2014
Çocuklarla Müzik Dinletisi	30 Kasım 2014
Satranç Eğitimi	6 Aralık 2014
Geri Dönüşüm Atölyesi	7 Aralık 2014
Bilimsel Deneyler ve Çevre	20 Aralık 2014
Dezavantajlı Çocuklar ve Gençler için Yeni Yıl Kutlaması	27 Aralık 2014
Çocuklar İçin Su Altı Tanıtımı	10 Ocak 2015
Çocuklar İçin Alçı Heykel Atölyesi	11 Ocak 2015

Erken Çocukluk Döneminde Cinsel Eğitim ve Gelişim	17 Ocak 2015
Çocuklar İçin Somut Olmayan Kültürel Miras Aktarımı	18 Ocak 2015
Bilimsel Deneyler II Etkinliği	31 Ocak 2015
VIPER (Volunteers in Playwork) Projesi kapsamında Eğitici Eğitimi	1 Şubat 2015
Hamur Atölyesi	7 Şubat 2015
Tuz Seramiği Atölyesi	15 Şubat 2015
Ritim Atölyesi	21 Şubat 2015
Etkili İletişim ve Olumsuz Davranış Değiştirme	26 Şubat 2015
Çocuklar İçin Temel İlk Yardım Eğitimi	28 Şubat 2015
Bileklik Yapımı Etkinliği	7 Mart 2015
Balon Katlama Etkinliği	8 Mart 2015
Mühür Tasarım Atölyesi	14 Mart 2015

Ankara Oyun ve Oyuncak Festivali

Ankara I. Oyun ve Oyuncak Festivali; Çankaya Belediyesi, Kültür Mahallesi Muhtarlığı ve Kadın Muhtarlar Derneği'nin desteğiyle, 31 Mayıs 2014 tarihinde 200'den fazla ailenin katılımıyla, 28 Mayıs Dünya Oyun Oynama Günü kutlamalarının Ankara'da gelenekselleşmesi adına Kocatepe Parkı'nda gerçekleştirilmiştir. Festival kapsamında atölyeler gerçekleştirilmiş, sokak ve geleneksel oyunlar oynanmış, oyuncak bağışları yapılmıştır. Festivalin ikincisinin 31 Mayıs 2015 tarihinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Oyuncak Kütüphanesinin yaptığı oyuncak yardımları

- Hasanbeyli Köyü Anaokulu (Adana)
- Kazım Karabekir Özel Eğitim Uygulama Merkezi (Adana)
- Aşağı Kazanlı İlkokulu (Bitlis)
- Yanlıçamlar Köyü İlköğretim Okulu (Bitlis)
- Asel Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi (Bitlis)
- Dideban Özel Eğitim Fizik Tedavi Ve Rehabilitasyon Merkezi (Bitlis)
- Saray İlkokulu (Diyarbakır)
- Kocaköy İlkokulu (Diyarbakır)
- Kocaköy Kaymakamlığı Proje Ofisi (Diyarbakır)
- Akbez İnönü İlkokulu (Hatay)
- Muhittin Ardahan Ortaokulu (Kırıkkale)
- Toparlar İlkokulu (Muğla)
- Suboyu İlkokulu (Muş)
- Dağdibi İlkokulu (Muş)
- Nadaslık İlkokulu (Muş)

- Siirt Valiliği
- Yelken İlkokulu (Siirt)
- Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu (Şanlıurfa)
- Bükdere Köyü İlkokulu (Şanlıurfa)
- Dikili Köyü İlkokulu (Şanlıurfa)
- Süleyman Demirel İlkokulu (Şırnak)
- Zuran İlkokulu (Şırnak)
- Okçu İlkokulu (Şırnak)
- Pertek Anaokulu (Tunceli)
- Atpazarı İlkokulu (Tunceli)
- Yunus Emre İlkokulu (Van)
- Avcıbaşı İlkokulu (Van)
- Athılar İlkokulu (Van)
- Her Bir Çocuk Umuttur Derneği (Van)
- Yavuşhan İlkokulu (Yozgat)

SONUÇ

Ankara Oyuncak Kütüphanesi geniş ve dinamik bir gönüllü takımına sahiptir. Kurulduğu günden bugüne kadar toplam 500 gönüllü ve destekçisi vardır. Toplum Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında 2012 senesinden itibaren Eğitim, Spor ve Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerine staj imkânı sağlamaktadır. Hacettepe Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Gazi Üniversitesi'nden stajyerlerle gönüllü faaliyetler sürdürmüştür.

Avrupa Birliği Erasmus Plus Programı Avrupa Gönüllü Hizmeti kapsamında 2020 senesine kadar akreditasyon sahibi olan Ankara Oyuncak Kütüphanesi ilk yabancı gönüllüsünü İrlanda'nın Dublin şehrinden, ikinci gönüllüsünü ise Yunanistan'ın Selanik şehrinden kabul etmiştir.

TEŞEKKÜR

Ankara Oyuncak Kütüphanesi'nde eğitimler veren Çocuk Gelişimi Uzmanı ve Aile Terapisti Nebahat Boğut'a, Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi çalışanlarına, Türkiye'nin her yerine oyuncak gönderimini sağlayan DHL Kargo Şirketi'ne, farklı zamanlarda çeşitli alanlarda destekleri olan kişi ve kurumlara, Türkiye'nin her yerinden oyuncak bağışı yapan tüm gönüllülere teşekkürü borç biliriz.

FİNANSAL DESTEK

Oyuncak Kütüphanesi Ankara projesi Avrupa Birliği Bakanlığı Eğitim ve Gençlik Programları Eylem 1.2 Ulus ötesi Gençlik Girişimleri kapsamında hibe desteği olarak hayata geçirilmiştir. Destekçilerden gelen bağışlarla proje devam etmektedir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI

Kalp Ankara Eğitim ve Gençlik Merkezi Derneği Oyuncak Kütüphanesi kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşudur.

KAYNAKLAR

- Cinel, N.Ö. (2006). *Farklı Sosyoekonomik Düzeydeki 3-6 Yaş Grubu Çocuğu Olan Anne Babaların Oyuncak ve Oyun Materyalleri Hakkındaki Görüşlerinin ve Bu Yaş Grubu Çocukların Sahip Oldukları Oyuncak ve Oyun Materyallerinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Çiçek, M. (2011). *Tüketicilerin Oyuncak Satın Alma Davranışları ve Ülke Orijini Etkisi Üzerine Bir Araştırma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Aksaray.
- Kamaraj, I. (2006). *Oyuncak Kütüphanesi ve Uluslararası Oyuncak Kütüphanesi Birliğı. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, Yıl: 2006, Sayı 23, Sayfa: 229-236.*
- Tabak, H.N. (2007). *Ankara İlindeki Farklı Sosyoekonomik Çevredeki 6-10 Yaş Arası Çocukların Oynamak İçin Seçtikleri Alanların İncelenmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Ünver, N. (2005). *Kastamonu İl Merkezinde Yaşayan 0-2 Yaşları Arasında Çocuğa Sahip Anne-Babaların Çocukları için Oyuncak Satın Alma Durumları ve Tercihlerinin İncelenmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.